

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Norsk Folkehøgskolelag (NF) • Noregs Kristelege Folkehøgskolelag (NKF)

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

J.nr.2/08/C.1.07

Oslo 10. januar 2008

Høringsuttalelse: NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet

Folkehøgskolerådet er folkehøgskolenes skolepolitiske samarbeidsorgan og uttaler seg også på vegne av Norsk Folkehøgskolelag og Noregs Kristelege Folkehøgskolelag.

I forbindelse med høringen av NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet vil Folkehøgskolerådet uttale følgende:

Folkehøgskolerådet ser betydningen av at det legges fram en egen utredning hvor målsettingen er å utvikle og styrke studieforbundenes rolle som opplæringsaktører og bidragsyttere i det frivillige Norge. Med unntak av utvalgets forslag om en ny lov for studieforbund, folkehøgskoler, fjernundervisningsinstitusjoner og en del 6A-skoler (se nedenfor), er Folkehøgskolerådet i hovedsak positiv til utredningen.

Folkehøgskolerådet mener det er viktig å fokusere på livslang og livsvid læring i allmenndannende forstand slik det kommer til uttrykk i ”læring for livet”.

Folkehøgskolerådet er kjent med VOFOs høringsuttalelse, og støtter også i hovedsak denne.

Folkehøgskolerådet mener at studieforbundene vil være tjent med et eget lov og regelverk. Folkehøgskolene har i lang tid forholdt seg til egen lov og egne forskrifter og har bare gode erfaringer med dette. Egen lov med regelverk, letter bruken og oversikten for brukerne. Egen lov gir også forsterket identitet. I tillegg er forvaltningen av Folkehøgskoleloven og forskriftene oversiktlig og enkel og krever få ressurser.

Utvalget viser til den ”svenske modellen” med et Folkbildningsråd og sier *Utvalget ser også at det kan være fordeler med den svenske modellen der studieforbund og folkehøgskoler sees under ett. Inntrykket er at dette gir et felles løft til folkbildningen.* (4.2.5.2 s. 53)

Den svenske modellen er bygd opp av to(tre) parter: Studieforbund og folkehøgskoler (Folkbildningsförbundet, Sveriges Kommuner och Landsting og Rørelsefolkhogskolornas Intresseorganisation).

På spørsmål til miljøet i Sverige får Folkehøgskolerådet opplyst at blandingen ikke er vellykket. Kostnadene til å administrere Folkbildningsrådet er store. De tre partene arbeider ikke godt sammen og spesielt studieforbundene mener at de kan klare seg uten FBR

I tillegg til det som er skrevet ovenfor vil Folkehøgskolerådet peke på tydelige forskjeller mellom svensk og norsk folkehøgskole: Alle norske folkehøgskoler har internatet som en viktig del av skolen. I Sverige bor bare 25 % av elevene på skolene, i Norge nesten 100 %. I Norge har nesten alle elevene studiekompetanse, i motsetning til i Sverige hvor folkehøgskolene er en del av ”kunnskapslyftet”. Vi har heller ikke samme tradisjon for samarbeid mellom folkehøgskolene og studieforbundene i Norge som i andre nordiske land.

Forut for folkehøgskoleloven av 6. desember 2002 sier det offentlige utvalget som leverte *Frihet til mangfold* (NOU 2001:16) følgende:

Utvalgets vurdering er at det ikke vil være hensiktsmessig å samordne regulering av folkehøgskolene med andre eksisterende lover for utdanningssektoren. Både ut fra hensynet til å sikre folkehøgskolenes frie stilling, og fordi folkehøgskolen er en parallell til et lineært opplæringsløp, foreslår utvalget at en egen lov om folkehøgskoler opprettholdes.

Folkehøgskolene har en historie og tradisjon vi er stolt av. Historien og tradisjonen blir også videreført og understreket med en egen lov med forskrifter.

Folkehøgskolerådet vil peke på at folkehøgskoleloven formål (§ 1) sier:

Lovens formål er å bidra til at det kan opprettes og drives folkehøgskoler i Norge. Folkehøgskole må være med i skolens navn, og bare skoler som er godkjent etter denne lovs § 2 kan bruke folkehøgskolenavnet, jf. § 7 andre ledd.

Skoleslagets særegenheter kommer bl.a. tydelig fram i en del prinsipper som vilkår for tilskudd (§ 2 i folkehøgskoleloven):

- a. Skolen skal være eksamensfri.
- b. Skolen skal ha internat som en integrert del av læringsprogrammet.
- c. Skolen skal ha minst 35 elever årlig i gjennomsnitt over fire år, jf. § 7 andre ledd.
- d. Skolen skal ha minst ett langkurs som varer minimum 16,5 uker, og minst 50 prosent av den samlede virksomheten skal bestå i langkurs, jf. § 7 andre ledd.
- e. Skolen skal ha en rektor som er pedagogisk og administrativt ansvarlig leder.
- f. Skolen skal ha et styre som er det øverste ansvarlige organ. Eieren av skolen fastsetter sammensetningen av styret. Elever og tilsatte skal være sikret representasjon, og skal selv velge sine representanter. Representantene skal ha tale-, forslags- og stemmerett på styremøtene. Styret skal føre tilsyn med skolens drift, og tilsette og si opp skolens personale.
- g. Hver skole skal ha et elevråd. Styret fastsetter utover dette hvilke råd og organer som er nødvendige for å sikre demokratiske rettigheter og forsvarlig drift.
- h. Skolen skal utarbeide prosedyre for selvevaluering og kvalitetsutvikling som sikrer de tilsatte og elever medvirkning. Det skal utarbeides en årlig selvevalueringsrapport som skal være offentlig tilgjengelig.
- i. Skolen skal utarbeide dokumentasjon over elevenes læringsprogram og deltakelse. Dokumentasjonen må være utformet slik at den gir grunnlag for vurdering av realkompetanse inn mot utdanningssystem og arbeidsliv.

Skoler som skal godkjennes som folkehøgskoler må oppfylle kravene ovenfor og Folkehøgskolerådet vil spesielt peke på utfordringene som ligger i at de skal være:

- allmenndannende
- eksamensfrie
- at de skal ha internatet som en integrert del av undervisningen
- at de skal ha min 35 elever

Folkehøgskolerådet vil også peke på at det ikke ligger en konsekvensanalyse fra utvalgets side bak forslaget om en felles og overbyggende lov.

Konklusjon:

Folkehøgskolerådet er i hovedsak positiv til innholdet i NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet, men går sterkt i mot forslaget om en overbyggende lov som også innbefatter folkehøgskolene.

Med hilsen for Folkehøgskolerådet

Leon Haugsbø
Leder

Odd Arild Netland
Sekretær